

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ, ΑΜΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΞΥΡΩΠΟΥ

ΕΦΟΡΙΑΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΝΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

www.agioiapostoloi.gr e-mail: agioi.apostoloi@gmail.com τηλ. 210 8027738

ΚΥΡΙΑΚΗ 1ς ΜΑΤΘΑΙΟΥ 29 Ιανουαρίου 2012 ΕΤΟΣ 5ον
ΤΕΥΧΟΣ 189

«Ω, γυναί, μεγάλη σου η πίστις! Γενηθήτω σοι ως θέλεις

α. Μία «ανατροπή» του τρίτου αιτήματος της Κυριακής προσευχής καταγράφει το σημερινό περιστατικό της συνάντησης του Κυρίου με τη Χαναναία γυναίκα. Αντί να γίνεται το θέλημα του Θεού στη ζωή του ανθρώπου – ό,τι ακριβώς μας δίδαξε ο Κύριος να ζητάμε στην προσευχή μας: «γενηθήτω το θέλημά Σου» - γίνεται το θέλημα του ανθρώπου από τον Θεό: «γενηθήτω σοι ως θέλεις». Κι είναι το περιστατικό επίσης που καταγράφει τη μία από τις δύο

περιπτώσεις, κατά τις οποίες ο Κύριος επαίνεσε την πίστη των ανθρώπων – και στις δύο με πρόσωπα εκτός του Ισραήλ και με πρόβλημα που δεν ήταν άμεσα δικό τους (τον Ρωμαίο εκατόνταρχο που παρακαλούσε για τον δούλο του, τη Χαναναία σήμερα που παρακαλούσε για τη δαιμονισμένη κόρη της) – και πραγματοποίησε αυτό που ζητούσαν: «Μεγάλη σου η πίστις! Γενηθήτω σοι ως θέλεις». Πώς εξηγείται τούτο;

β. 1. Καταρχάς, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι στην προκειμένη περίπτωση ο Κύριος δεν επικαλείται τον Θεό Πατέρα Του για την εκπλήρωση του αιτήματος του ανθρώπου ούτε παραπέμπει κάπου αλλού.

Ο Ίδιος με το αρχικό Του θέλημα ως Θεός που είναι, επιτάσσει το γεγονός. Κι είναι σαν να βρισκόμαστε στην αρχή της Δημιουργίας του κόσμου, όταν ως άσαρκος Υιός και Λόγος του Θεού, από κοινού βεβαίως με τα άλλα πρόσωπα της Αγίας Τριάδος, έδινε την παρόμοια εντολή: «γενηθήτω...». Και όπως τότε το αποτέλεσμα του λόγου Του ήταν η δημιουργία: «και εγένετο...», έτσι κι εδώ ο λόγος Του, το «γενηθήτω σοι», φέρνει αμέσως την ίαση της κόρης της γυναίκας: «Και ιάθη η θυγάτηρ αυτής από της ώρας εκείνης». 2. Η ικανοποίηση του θελήματος της γυναίκας από τον Κύριο – η «ανατροπή» του «γενηθήτω το θέλημά Σου» - φαίνεται ως «ήττα» του Κυρίου. Η γυναίκα νίκησε τον Κύριο και πήρε το έλεός Του γι' αυτήν και την κόρη της. Πρόκειται για τις «ήττες» του Θεού εκ μέρους του ανθρώπου, οι οποίες αποτελούν τη χαρά Του και την επιδίωξή Του. Δεν υπάρχει ίσως μεγαλύτερη ευφροσύνη για τον Κύριο να βλέπει τα δημιουργήματά Του να «παλεύουν» μ' Αυτόν και να φθάνουν στο σημείο να Τον κάμπτουν. Κι αιτία γι' αυτό βεβαίως είναι, όπως όλοι καταλαβαίνουμε, η αγάπη του Κυρίου απέναντί μας. Με την πρώτη αντίστασή Του στα αιτήματά μας προκαλεί τη φανέρωση του αληθινού περιεχομένου της καρδιάς μας, αν δηλαδή αυτό που ζητάμε είναι όντως αυτό που μας διακατέχει, αν συνιστά πράγματι τον πόνο μας. Κι όταν βλέπει την επιμονή μας, όταν βλέπει ότι μπροστά σ' αυτό που ζητάμε κάνουμε πέρα οτιδήποτε «κουρευιάζει» τον εγωισμό μας, όταν βλέπει ότι έχουμε εξαρτήσει όλη την ύπαρξή μας από Εκείνον, τότε ναι, υπακούει σε εμάς και τροποποιεί το θέλημά Του.

Έτσι δεν έγινε και με την περίπτωση του Ιακώβ – κάτι που ήδη έχει επισημανθεί από τους ερμηνευτές της Εκκλησίας μας - όταν έφυγε από το σπίτι του, φοβούμενος την οργή του αδελφού του Ησαύ, λόγω της κλοπής των πρωτοτοκίων; Στην πορεία του προς τον θείο του, καθώς ξάπλωσε κάπου να κοιμηθεί, δεν μας λέει η Παλαιά Διαθήκη ότι όλη τη νύκτα «πάλεψε» με τον άγγελο του Κυρίου, τον ίδιο τον Θεό, και στο τέλος Τον «νίκησε»; Και η «ήττα» του Κυρίου Τον έκανε να δώσει στον Ιακώβ το όνομα του «Ισραήλ», του ισχυρού, αυτού που νίκησε και τον Θεό. Αλλά επίσης, για να θυμηθούμε και αυτό από πολλές άλλες ακόμη περιπτώσεις, το ίδιο δεν έγινε και όταν απεστάλη ο προφήτης Ιωνάς να κηρύξει μετάνοια στους ειδωλολάτρες Νινευίτες; Είχε αποφασίσει την εξολόθρευσή τους λόγω των αμαρτιών τους. Κι όμως, με τη μετάνοια που επέδειξαν μετά το κήρυγμα του προφήτη, ο Κύριος κάμφθηκε, άλλαξε την απόφασή Του, «νικήθηκε».

Στην προκείμενη περίπτωση με τη Χαναanaία τα πράγματα παρουσιάζονται πολύ καθαρά: ο Κύριος «υποκρίνεται», παίζει το ρόλο ενός εθνικιστή Ιουδαίου, και παρουσιάζεται σκληρός, χωρίς να δίνει καμία σημασία στη γυναίκα. Κι όχι μόνο δεν της δίνει σημασία, αλλά στη συνέχεια και την προσβάλλει, χαρακτηρίζοντάς την «κυνάριον», σκυλί του σπιτιού. Με διπλό σκοπό: αφενός, όπως φαίνεται έπειτα, να διδάξει τους μαθητές Του, οι οποίοι και αυτοί ήταν εθνικιστές, δηλαδή με απολυτοποίηση του δικού τους έθνους και περιφρόνηση των άλλων εθνών, αφετέρου να οδηγήσει τη Χαναanaία, μέσω της συνεχούς αρνήσεώς Του, στο σημείο να αποκαλυφθεί η μεγάλη της πίστη. Και ο Κύριος, ο Οποίος ως καρδιογνώστης έβλεπε το διαρκές ανέβασμα της πίστεως της γυναίκας, την επιμονή της, την ταπείνωσή της, ξεσπάει σε εγκωμιασμό προς αυτήν: «Γυναίκα, είναι μεγάλη η πίστη σου!» 3. Ποια στοιχεία συνθέτουν τη μεγάλη πίστη της γυναίκας; Τι μας αποκαλύπτει το όλο περιστατικό; (1) Η γυναίκα «εξήλθε από των ορίων αυτής». Η Χαναanaία, μία ειδωλολάτριάσα δηλαδή αλλά καλοπροαίρετη, μόλις ακούει ότι ο Κύριος προσεγγίζει τα όρια της περιοχής της, εξέρχεται από αυτά για να Τον συναντήσει. Κάνει αυτό που έκανε και ο ίδιος ο Κύριος, ο Οποίος και Αυτός «εξήλθε εις τα μέρη Τύρου και Σιδώνος». Με άλλα λόγια η συνάντηση του Θεού και του ανθρώπου προϋποθέτει την έξοδο και των δύο: ο Θεός εξέρχεται, «κενώνει Εαυτόν» – ο Κύριος βγαίνει έξω από τα όρια που επιτρεπόταν για έναν Ιουδαίο, όπως βγήκε και από τα όρια που «επιτρεπόταν» για τον Θεό, δηλαδή να έλθει στον κόσμο – η γυναίκα βγαίνει να συναντήσει έναν Ιουδαίο, μολοντί ειδωλολάτριάσα. Σαν την περίπτωση με τον Ζακχαίο: και ο Ζακχαίος έκανε κάτι που δεν επιτρεπόταν για τη θέση του, δηλαδή να ανέβει σε ένα δένδρο. Κι η πίστη της αυτή να πλησιάσει τον Χριστό συμπληρώνεται με την κραυγή της να την ελεήσει ο Κύριος: «Ελέησόν με Κύριε, υιέ Δαυίδ». (2) Η Χαναanaία επιμένει. Η πίστη της είναι αποφασιστική: την καίει το πρόβλημα του παιδιού της. Όχι μόνο δεν κάμπτεται από την περιφρόνηση του Κυρίου και τα προσβλητικά Του λόγια, αλλά αντιθέτως γίνεται περισσότερο «επιθετική»: ενώ ακολουθούσε τον Κύριο και κραύγαζε, στη συνέχεια έρχεται μπροστά Του και με βαθύ σεβασμό, προσκυνώντας Τον, επιμένει στο αίτημά της. Η πίστη της λοιπόν μεγαλώνει με την επιμονή της. (3) Ο Κύριος, είπαμε, την περιφρονεί στην αρχή – ήλθα μόνον για τα «απολωλότα οίκου Ισραήλ» -

και έπειτα την προσβάλλει – «δεν είναι καλό να πάρω το ψωμί των παιδιών και να το ρίξω στα σκυλιά». Κι όμως η Χαναναία όχι μόνον δεν προσβάλλεται, αλλά επιτείνει ακόμη περισσότερο την προσβολή: όχι το ψωμί, αλλά τα ψίχουλα τουλάχιστον ας πάρω. Η πίστη της, κοσμημένη με την επιμονή της, γίνεται έκλαμπρη με την ταπείνωσή της. Κι αυτό ήταν που ήθελε ο Κύριος. Για τον Κύριο, το σημείο που ο άνθρωπος έχει τη μεγάλη πίστη, εκείνη που Τον κάνει να υπακούει ο ίδιος στον άνθρωπο, είναι ακριβώς η μεγάλη του ταπείνωση. Διότι προφανώς συνιστά το έδαφος για να μπορεί να έλθει στον άνθρωπο η χάρη του Θεού και να λειτουργεί ο άνθρωπος σαν τον Θεό. «Ταπεινοίς ο Θεός δίδωσι χάριν». (4) Κι ένα στοιχείο της μεγάλης αυτής πίστεως της γυναίκας, που μάλλον έκανε τον Κύριο να συγκινηθεί ιδιαίτερα, ήταν ότι βίωνε το πρόβλημα του παιδιού της σαν προσωπικό της πρόβλημα. «Ισοπέδωσε» τον εαυτό της, έκανε τα πάντα, διότι πήρε πάνω της τον πόνο του παιδιού της. «Ελέησε εμένα, Κύριε» κραυγάζει. Όχι το παιδί μου, εμένα. Ότι έκανε ο ίδιος ο Θεός, ο Οποίος πήρε επάνω Του τις δικές μας αμαρτίες και τις έκανε δικές Του, κατά τον ίδιο σχεδόν τρόπο και εδώ: η γυναίκα νιώθει υπεύθυνη για την κατάντια της κόρης της. Κι αυτό σημαίνει: τότε ο άνθρωπος δείχνει την πραγματική και μεγάλη του πίστη στον Θεό, όταν και επιμένει βεβαίως, και ταπεινώνεται, αλλά και αγαπά σωστά, προσλαμβάνοντας τους άλλους μέσα στον δικό του εαυτό. «Αγαπήσεις τον πλησίον σου ως σεαυτόν».γ. Η Χαναναία - Ιούστα στο όνομα, κατά κάποια εκκλησιαστικά κείμενα - έκρινε την πίστη του Ισραήλ με τη μεγάλη της πίστη, αλλά κρίνει και τη δική μας των Χριστιανών, ενόψει μάλιστα της εισόδου μας στο ευλογημένο Τριώδιο. Διότι και εμείς πολλές φορές ενώπιον των προβλημάτων μας, ατομικών, οικογενειακών, κοινωνικών ακόμη, λιποψυχούμε, ολιγοπιστούμε, τα βάζουμε και με τον Θεό, που δεν μας ακούει και δεν μας βλέπει. Ο φόβος και η ανασφάλεια συχνά μας καταβάλλουν. Κι αυτό δείχνει ακριβώς το έλλειμμα της πίστεώς μας. Ο Κύριος όμως περιμένει και από εμάς ό,τι περίμενε από τη Χαναναία: την ενεργοποίηση της μεγάλης πίστεως, να δει δηλαδή την ουσιαστική πίστη μας με την επιμονή μας, την ταπείνωσή μας, την αγάπη μας. Τότε μας δίνει τη χάρη να γινόμαστε και εμείς παντοδύναμοι: ό,τι ζητάμε να γίνεται. Συνήθως όμως εμείς θέλουμε τα μεγάλα: τη χάρη του Θεού και τις δωρεές Του, αλλά με τον λιγότερο κόπο. Αυτό όμως είναι η υποκρισία και ο εγωισμός μας.